

ARKEOLOGISEN KOHTEEN
TARKASTUS

--	--	--

Tunnistetiedot *

Kunta: Nousiainen Inventointinumero: ei ole
 Alue: liitosalueita; aiemmin Maskus Luokka: 2 aiemman tarkastusselonteen muk.
 Nimi: Palomäki Ajoitus: Esihistoriallinen tai historiallinen
 Kohteen laji: kivirakenteet - röykkiöt Lukumäärä: 21-23 röykkiötä, 1 kuoppa
 Kohteesta muita kortteja kpl (ks. täyttöohjeet)
 Tarkastaja: Esa Laukkanen Tarkastusaika: 20 / 7 19 2006

Sijaintitiedot

Peruskartta: 1044 08 KOLJOLA (1995) Pinta-ala alle 1 ha
 $\bar{x} = 6733$ $\bar{y} = 720$ $\bar{z} = 3238$ $\bar{w} = 650$ $z = 45-50$
 Suunta ja etäisyys kirkosta tms. Runas 5 km itäkoilliseen Nousiasten kirkosta

Hoito ja kunto (ks. täyttöohjeet)

A ☐ B ☐ C ☐ D ☐ E ☐ F ☐ G ☐

Tila ja omistaja (ks. täyttöohjeet)

Kylä/kaupunginosa: Kelhoine
 Tila/Rno/nimi: 1:3 Inkisvuori (538-465-1-3)
 tai Kortteli/tontti/palsta: _____
 Omistaja: Ilpo Koivisto Puhelin: 257 61 39
 Osoite: _____ Postitmp: _____
 Kiinteistötunnus: ☐ Vuokrattu, ks. huomautukset

Lisää kiinteistöjä kpl

Aiemmat tiedot:

Todennäköisesti tätä koskee Frans Leivon tiedonanto vuodelta 1928, ks. kohta "Huomautuksia"
 Tarkastanut Heljä Brusila 1.8.2000

Aiemmat löydöt:

Tarkastuslöydöt:

TARKASTUSKERTOMUS

Liitteet:

kartat peruskarttaote, asemapiirros

muut liitteet sanallinen rökkiöitten kuvaus 3 liuskalla, pinnakkaisvedos, valokuva-alueet

negatiivit Turun maakuntamuseon valokuva-arkistossa KF2006:772-775

diat Turun maakuntamuseon valokuva-arkistossa KD2007:171-177

Tarkastuksen aihe:

Turun maakuntamuseon kautta toteutetun ns. VARAKUM-projektin muinaisjäännösluettelot.

Kohteen kuvaus:

erillisillä liuskoilla

Ympäristö ja maasto: (vesistö, vesistököödi, rakennukset, tiet, sorakuopat jne)

Vainion rajoittuvaa sekametsää ympärillä. Nämä rökkiöt ovat loivarinteisellä mäennokalla, jonka eteläkärjessä näkyi kellarikuoppa, ehkä vanhalla torpan paikalla.

Laajuuden arviointiperuste:

Luokitusehdotus perusteluineen:

Ehdotus suoja-alueeksi: —

Havaintomahdollisuudet: hyvät v. 2006

Opas:

Rauhoitustoimenpiteet maastossa:

Tiedossa olevat maankäyttösuunnitelmat, kiireellisyys: Keskustelin puhelimesta maanomistajan kanssa ennen inventointikäyntiä. Hän on tiennyt pitkään tästä kohteesta ja huolehtinee sen säilyvyydestä. Hän mainitsi kuulleensa muinaisjäännösten suojelusta osallistuessaan metsäkoneurakoitsijana kurssille, joka oli järjestetty meträalan ammattilaisille.

Lähilöytöjä:

Selostus jätetty

20 / 12 2007
19
Aika

Turussa
Paikka

Esa Haukkanen
Allekirjoitus

Jatkotoimenpiteitä:

Huomautuksia (esim perimätieto) ja lisäyksiä:

Museoviraston arkeologian osaston topografisessa arkistossa on Nousiaisten kohdalla Frans Leivon kirje päiväyksellä 18/4 1928 ja siihen liittyvä tätä esittävä valokuvavetös. Leivon valokuvassa näkyy hänen ilmoituksensa mukaan Nousiaisten Ojankulman Palomäen ostamalla, ennen Maskuun kuuluneella maan kappaleella sijaitseva kiviraita rökkiö, Inkisvuoren isän kiviraita rökkiö. Tarinan mukaan kivet olivat menneet kasaan sanan voimalla, ja niiden alla oli kalleuksia. Paikkaa oli sanottu pelätyn. Kansanperinteessä Inkisvuoren isä oli suurvaras, ja sai velhon-konstein hevosensa lentämään ilmassa.

Täyttöohjeita:

Tunnistetiedot

Mikäli kohteen alueella on useampia muinaisjäännöslajeja (esim. asuinpaikka ja rökkiöitä), täytä samalla nimellä ja inventointinumerolla useampi kortti

Hoito ja kunto

A. Kunto: 1=koskematon, 2= tutkittu osittain, 3= tutkittu kokonaan, 4=tuhoutunut osittain, 5= tuhoutunut kokonaan, 6=tutkittu ja tuhoutunut osittain, 7=tutkittu ja tuhoutunut kokonaan

B. Alkuperäisyys: 1=täysin alkuperäinen, 2=entisoity osittain, 3=entisoity kokonaan, 4=siirretty alkuperäiseltä paikaltaan

C. Hoitotarve: 1=vaatii entistämistä, 2=vaatii kunnostamista, 3=vaatii puhdistamista tai esiin kaivamista, 4=vaatii tuki- tai suojarakenteita, 5=vaatii tutkimuksia tuhoutumisen estämiseksi, 6=vaatii jatkuvaa hoitoa, 7=ei vaadi hoitotoimenpiteitä

D. Hoitotilanne: 1=peruskunnostettu, 2= tuettu rakentein, 3=pidetään puhtaana

E. Rajaustarkkuus: 1=rajattu arvion pohjalta, 2= rajattu osittaisella koekaivauksella, 3= rajattu kokonaan epävarmasti koekaivauksin, 4= rajattu kokonaan luotettavin koekaivauksin, 5=rajattu näkyvien rakenteiden perusteella

F. Vahvistustapa: 1=rajattu vain muinaisjäännös, 2=rajattu vain suoja-alue, 3=rajattu sekä muinaisjäännös että suoja-alue

G. Maastomerkintä: 1=kuparitaulu, 2=kertova taulu, 3=paalurajaus ilman taulua, 4=paalurajaus ja taulu, 5= aitaus ja taulu, 6=rakennus ympärillä ja taulu

Tila ja omistaja

Mikäli kohde on useamman tilan tai kylän alueella, TÄYTÄ LISÄKORTTI

Nousiaisten Palomäen kiviröykkiöryhmän osien kuvaus, liittyy asemapiirrookseen ja arkeologisen kohteen tarkastuslomakkeeseen

A: Sammalen ja karikkeen peittämä 0,3 m korkea kiviröykkiö maapohjalla, röykkiön pohjan muoto on hieman epämääräinen, pituus on 6,0 m luode-kaakko-suunnassa ja leveys on 3,4 metriä. Päällekkäisiä kivistä on enemmän kuin yksi. Kivet tässä röykkiössä ovat yleensä läpimitaltaan 0,2–0,5 metriä, ja ne ovat melko pyörityneitä, niissä näkyi jopa noin 20 cm:n läpimittaisia jäkälärenkaita. Röykkiön päällyspinta on loivan kupera ja sen muoto on kivien kokoon nähden melko säännöllinen.

B: Pitkänomainen kiviröykkiö, päällä sammalta ja kariketta, korkeus ehkä noin 0,3–0,4 m, maapohjalla. Paikoin tämän ulkoreuna on muodostettu asettamalla kiviä vierekkäin niin, että niiden suoria sivuja on tullut ulkoreunalle. Pituus itä-länsi-suunnassa on 18,7–25 metriä. Reuna on varsinkin 3,7 metrin levyisessä länsipäädyssä melko suora, tämän röykkiön itälaita on epämääräinen. Päällekkäisiä kivistä on ainakin kolme. Kivissä näkyi noin 30 cm:n läpimittaisia jäkälärenkaita. Röykkiön reunat ovat ainakin paikoin korkeammalla sen päällyspintaa. Tämän länsilaidassa on laattakivi pystyssä.

C: Kiviröykkiö. Tämä sijaitsee noin 4½ metriä sivuun ajotiestä. Sammalpeitteinen matala kivikko, jossa kiviä on kuitenkin niin tiiviisti vieretysten, että ne näyttävät ladotuilta. Maapohjalla, pituus on ehkä 3–5 m itä-länsi-suunnassa ja leveys on ehkä 1½ metriä. Kivet tässä röykkiössä ovat läpimitaltaan 0,2–0,4 metriä, ja ne ovat kulmiltaan pyörityneitä sikäli kuin erottui. Tämän vierellä oli kuusia.

D: Pitkänomainen kiviröykkiö maapohjalla noin metrin päässä edellisestä (C:stä), pohjan muoto on epäsäännöllinen, pituus on noin 3 m pohjois-etelä-suunnassa, ja leveys on runsaan metrin luokkaa. Päällekkäisiä kivistä on ehkä enemmän kuin kolme. Kivikko on kutakuinkin tiivistä tämän röykkiön laidoillakin. Sammal peitti röykkiön reunoja. Kivet ovat läpimitaltaan ehkä yleisesti noin 0,2–0,7 metrin läpimittaisia; niissä näkyi paksulta jäkälää. Tämän latomuksen eteläpää on vasten yli metrin läpimittaista maakiveä; pohjoispäässä on iso kuusi.

E: Sammalen ja oksienkin peittämä epämääräinen aivan matala, ehkä hajanainenkin, noin 2–4 m:n läpimittainen kivirykelmä maapohjalla. Sijaitsee heti B:n itäpuolella aivan ajotien laidassa suuren kuusen alla. Tämä kivikko E ei välttämättä ole muinaisjäännös.

F: Kiviröykkiö. Tämä ja kaksi seuraavaa (G & H) sijaitsevat käytännöllisesti katsoen kiinni toisissaan. Kiviröykkiö F on noin 0,3 m korkea, maapohjalla. Tämän röykkiön päällä oli kariketta, ja keskellä röykkiötä kasvaa suuri kuusi. Latomuksen ulkoreuna näytti melkoisen suoralta pohjois- ja länsilaidalla. Tässä sekä pituus että leveys ovat ehkä karkeasti noin 3 metrin luokkaa; pohjan muoto on epäsäännöllinen. Päällekkäisiä kivistä on ehkä kaksi. Kivet tässä röykkiössä ovat yleensä läpimitaltaan 0,2–0,5 metriä, ja ne ovat kulmiltaan pyörityneitä.

G: Kiviröykkiö maapohjalla, päällä kariketta, korkeus noin 0,2 metriä. Tämän röykkiön pohjan muoto on ehkä lähinnä suorakaide, pituus on noin 3½ m ja leveys 2,4 metriä. Etelälaita näytti kootun vasten kahta suurehkoa maakiveä. Päällekkäisiä kivistä on enemmän kuin yksi. Kivet tässä röykkiössä ovat yleensä läpimitaltaan 0,15–0,5 metriä, ja ne ovat hieman pyörityneitä, niiden pinnoissa näkyi sammalta ja jäkälää. Röykkiön päällyspinta on hieman kuopilla, mutta silti kokonaisuudessa loivan kupera.

H: Kiviröykkiö, 0,3 m korkea, maapohjalla. Tämän röykkiön ulkoreuna on melko selvästi erottuva, pohjan muoto on kulmikas ja sen muoto on epäsäännöllinen; pituus on 4,2 m luode-

kaakko-suunnassa, kun tämän pohjoisella reunalla oleva puolen metrin korkuinen ja 0,8 m:n läpimittainen kivi lasketaan mittaan mukaan. Leveys on noin 3½ metriä. Päällekkäisiä kivikertoja on enemmän kuin yksi. Kivet tässä röykkiössä ovat yleensä läpimitaltaan 0,15–0,5 metriä, ja ne ovat paljolti melko särmikkäitä, niissä näkyi jäkälää. Kivilatomuksen yläpinta on säännöllisen kupera lukuun ottamatta sen keskikohdan painannetta, siinä on ehkä hieman sammaltunut vanha penkomisen jälki. Oksia oli latomuksen päällä.

Röykkiöistä F, G ja H vain noin kahdeksan metrin päässä pohjoiseen on **kivirykelmä** (näkyä asemapiirroksella), jossa on osaksi hyvinkin suuria kiviä. Niitten vieressä on pellonoja.

I: Kiviröykkiö. Tämän keskikohta on 8,8 metriä A:n länsilaidasta kompassisuuntaan 10 astetta. I on aivan sammalen peittämä 0,3 m korkea tiivis ryhmä kiviä maapohjalla, ryhmän pohja-alan muoto on epäsäännöllinen, sen läpimitta on noin 2 m. Päällekkäisiä kivikertoja on enemmän kuin yksi. Näkyvissä olevat kivet ovat pyöristyneitä ja läpimitaltaan 0,3–0,4 metriä.

J: Kiviröykkiö maapohjalla, tämän keskikohta on 6,9 metriä I:stä kompassisuuntaan 300 astetta. Läpimitta, kivikoko ja rakenne ovat kuten I:ssä, tässä J:ssä kuitenkin pohjan muoto lähenee neliötä. Ei selvinnyt, onko tässä päällekkäisiä kivikertoja enemmän kuin yksi.

K: Kiviröykkiö. Tämä sijaitsee 10,6 metriä pohjoiseen B:n länsipäästä. Sammalen ja karikkeen peittämä pieni 0,2 m korkea kiviröykkiö maapohjalla, kahden suuren kuusen juurella, tämän röykkiön pohja-ala näytti selvärajaiselta, kuitenkin muodoltaan epäsäännölliseltä. Päällekkäisiä kivikertoja on ehkä kaksi. Kivet tässä röykkiössä ovat läpimitaltaan 0,2–0,4 metriä sikäli kuin erottui, ja ne ovat kulmiltaan pyöristyneitä.

L: Sammalen ja varpujen ja hakkuujätteenkin peittämä pieni kiviröykkiö maapohjalla. Tämän röykkiön pohja näytti selvärajaiselta, kuitenkin muodoltaan epäsäännölliseltä. Päällekkäisiä kivikertoja on ehkä kaksi. Kivet tässä röykkiössä ovat läpimitaltaan 0,2–0,5 metriä, ja ne ovat kulmiltaan pyöristyneitä sikäli kuin erottui. Kuusi kasvaa vieressä.

M: Kiviröykkiö peltovainion suuntaan loivasti laskevalla maapohjalla. Tämä röykkiö on pitkänomainen, sen ulkoreuna oli sammalen peitossa. Röykkiön korkeus on ehkä noin 0,4 m; läpimitta 8,4 m itä–länsi-suunnassa ja 3,4–3,6 metriä toisessa suunnassa. Päällekkäisiä kivikertoja on useita. Kivet tässä röykkiössä näyttivät olevan läpimitaltaan 0,2–0,4 metriä. Kivet ovat kulmiltaan pyöristyneitä, niitten pinnoissa oli sammalta ja jäkälää. Röykkiön päällyspinta on kupera. Ympärillä kasvoi kuusia.

N: Sammalen ja oksienkin peittämä ehkä noin 0,7 m korkea kiviröykkiö maapohjalla, röykkiön pohjan muoto ei täysin erottunut sammalelta, läpimitta on 6,7 m itä–länsi-suunnassa ja 5,9 metriä pohjois–etelä-suunnassa. Päällekkäisiä kivikertoja on paljon, tässä röykkiössä on paljon pikkukiviä, jotkut suurimmat kivet siinä taas ovat läpimitaltaan noin 0,4 metriä. Röykkiön päällyspinta oli loivan kupera ja sen muoto oli melko säännöllinen paitsi koillisella laidalla, jonka ylitse näytti kulkeneen metsäkone. Lähellä kasvoi iso koivu.

O: Sammalen peittämä ehkä noin 0,3 m korkea kiviröykkiö tasaisella maapohjalla, tämän röykkiön pohja-ala näytti kutakuinkin yhtenäiseltä, kuitenkin muodoltaan epäsäännölliseltä, läpimitta on 3½ m koillinen–lounas-suunnassa ja 2½ metriä kaakko–luode-suunnassa. Ei selvinnyt, onko tässä kivikertoja enemmän kuin yksi. Kivet tässä röykkiössä ovat läpimitaltaan 0,25 metriä sikäli kuin erottui. Röykkiön päällyspinta on loivan kupera ja sen muoto on kivien kokoon nähden melko säännöllinen. Vieressä kuusia.

P: Kiviröykkiö tasaisella maapohjalla, pohjan muoto on suorakaide, pituus on 4,7–4,9 m itä–länsi-suunnassa ja leveys pohjois–etelä-suunnassa on 3,0–3,3 metriä. Kivikertoja on ainakin kolme. Ulkoreuna on huoliteltu selvästi nelikulmaiseksi; kulmista yksi on kiinni noin 0,9 m:n läpimittaisessa maakivessä, ulkoreuna on muurimainen lukuun ottamatta osaa eteläisestä

sivusta. Maakiveen rajoittuvalla lyhyeltä sivulta on ehkä sortunut joitakin kiviä. Kivet tässä röykkiössä ovat läpimitaltaan tasaisesti 0,25–0,4 metrin luokkaa, sikäli kuin erottui, ja ne ovat tavallisesti kulmiltaan pyöristyneitä, niitten pinnoissa näkyi sammalta ja vähän jäkälää. Tässä röykkiössä keskuskohta on selvästi laitoja matalammalla. Reunoilla kasvoi isoja kuusia.

Q: Kiviröykkiö. Tämän länsilaita on 14,2 m itään edellisen (P:n) itälaidasta. Tässä on karikkeen ja ohuen maakerroksenkin peitossa oleva 0,3 m korkea kiviröykkiö maapohjalla, röykkiön pohjan muoto on epäsäännöllinen, sen läpimitta on noin 3,0 m. Ei selvinnyt, onko tässä päällekkäisiä kivikertoja enemmän kuin yksi. Kivet tässä röykkiössä ovat läpimitaltaan 0,15–0,3 metriä sikäli kuin erottui. Röykkiön päällyspinta on loivan kupera. Tämän ja kärrytien välillä kasvoi iso kuusi.

R: Kiviröykkiö maapohjalla, 0,7 m korkea, päällä sammalta, kariketta ja oksia. Pohjan muoto on pyöreähkö, ulkoreuna on melko säännöllisesti kaartuva, läpimitta noin 5½ metriä. Päällekkäisiä kivikertoja on ainakin kolme. Kivet tässä röykkiössä ovat läpimitaltaan 0,2–0,4 metriä, ja ne ovat kulmikkaita, eivät kovin terävasärmäisiä. Röykkiön päällyspinta on kupera. Tämän vierillä kasvoi kuusia.

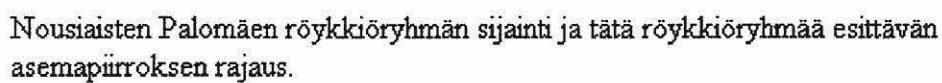
R:stä vähän pohjoiseen on noin 4 metrin läpimittainen ja 1,7 metrin syvyinen **kuoppa** (näkyä asemapiirroksella). Sen reunat ovat kasvillisuuden peitossa.

Pieni **kiviryhmä** (näkyä asemapiirroksen yläreunassa ilman kirjaintunnusta) on R:stä alle 20 metriä itään sammaltuneen kuopanteen reunalla; läpimitta noin 3 metriä.

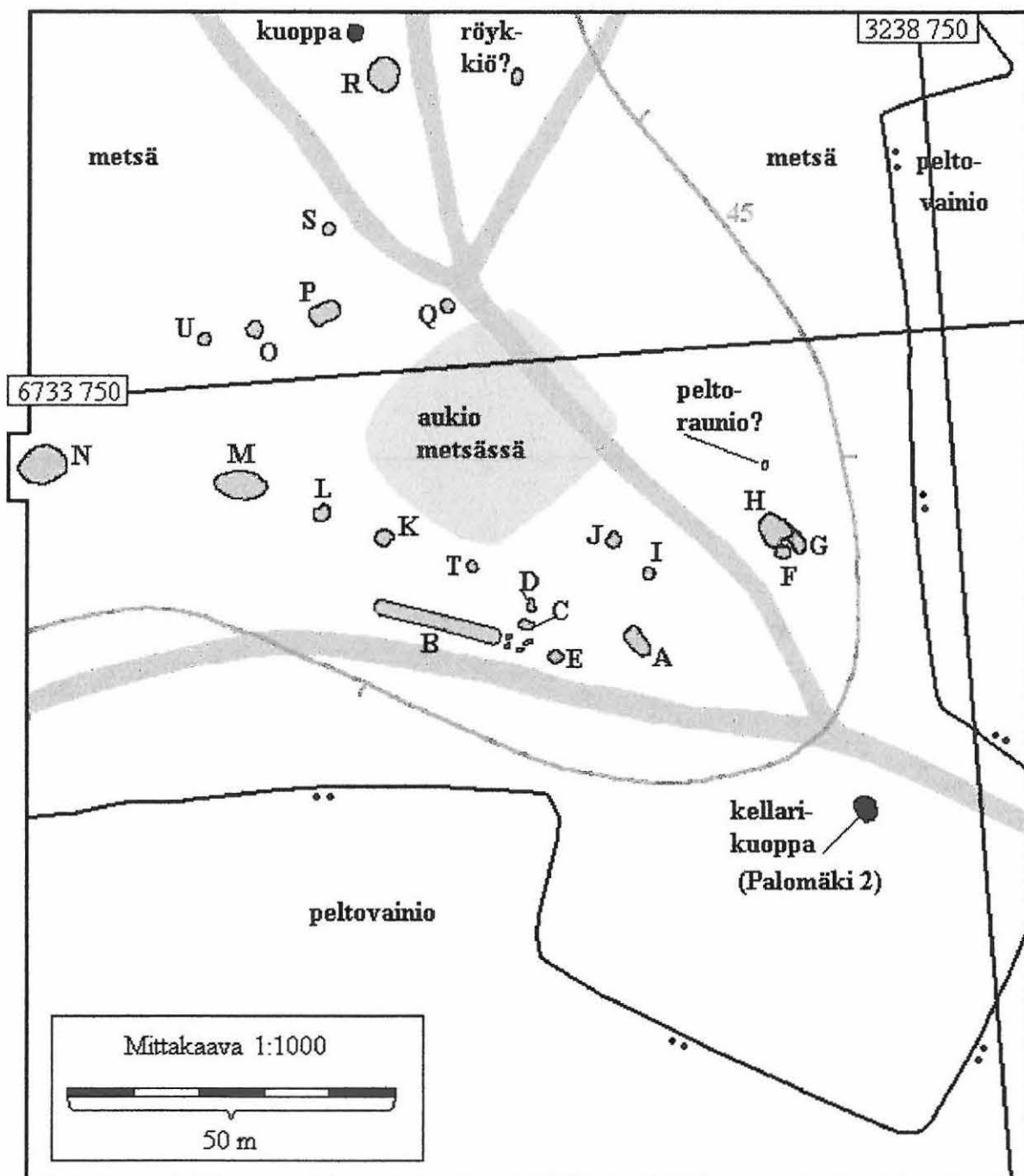
S: Kiviä sammalen ja turpeen peittämänä tiiviinä ryhmänä tasaisella maapohjalla. Tämän röykkiön pohjan muoto ei täysin selvinnyt, se antoi vaikutelman hieman nelikulmiota muistuttavasta ja ulkorajaltaan selvästä latomuksesta. Läpimitta 2,0 metriä. Kivet tässä röykkiössä ovat kulmiltaan pyöristyneitä ja läpimitaltaan 0,3–0,5 metriä sikäli kuin niitä erottui.

T: Jokin kiviryhmä oli paksun lahonneiden puiden kasan alla noin 7 metrin päässä B:n keskikohdasta ja noin 8 m:n päässä D:stä.

U: Sammalpeitteinen 0,2 m korkea ja noin kahden metrin läpimittainen muutaman kiven rykelmä maapohjalla, ulkoreunan muoto on epämääräinen. Kivet tässä röykkiössä ovat läpimitaltaan 0,4 metriä tai vähemmän. Tämä kivikko U ei välttämättä ole muinaisjäännös.

Asemapiirros Palomäen röykkiöistä A-U.

Luettelo Palomäen tarkastuksen valokuvista

Turun maakuntamuseon valokuva-arkistossa.

Kuvaajana kaikissa Esa Laukkanen.

Positiivi-tunnus	Kuvaus	Suunta, josta kuvattu	Päivä-määrä
KD2007:171	Palomäen röykkiöryhmästä. Röykkiö B:n länsipää	luode	20.7. -06
KD2007:172	Palomäen röykkiöryhmästä. Röykkiö N.	itä	20.7. -06
KD2007:173	Palomäen röykkiöryhmästä. Röykkiö M.	länsi	20.7. -06
KD2007:174	Palomäen röykkiöryhmästä. Röykkiöt F, G ja H.	lounas	20.7. -06
KD2007:175	Palomäen röykkiöryhmästä. Röykkiö A.	länsi	20.7. -06
KD2007:176	Palomäen röykkiöryhmästä. Röykkiö D.	etelä	20.7. -06
KD2007:177	Palomäen röykkiöryhmästä. Röykkiö B:n länsipää.	lounas	20.7. -06

Negatiivi-tunnus	Kuvaus	Suunta, josta kuvattu	Päivä-määrä
KF2006:772	Palomäen röykkiöryhmästä. Röykkiö B:n länsipää.	luode	20.7. -06
KF2006:773	Palomäen röykkiöryhmästä. Röykkiö P.	koillinen	20.7. -06
KF2006:774	Palomäen röykkiöryhmästä. Etualalla röykkiö N.	koillinen	20.7. -06
KF2006:775	Palomäen röykkiöryhmästä. Röykkiö P.	lounas	20.7. -06

